

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 215/2011-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. G., B., zastúpeného advokátom Mgr. R. A., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co122/2010 z 26. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. G. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. apríla 2011 doručená sťažnosť Ing. J. G. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 122/2010 z 26. januára 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalovaný bol účastníkom konania pred Okresným súdom Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) vedeným pod sp. zn. 14 C 112/2007 o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – stavbe. Okresný súd rozsudkom z 25. marca 2010 rozhodol, že žalobca je ideálnym podielovým spoluvlastníkom ku stavbe v jednej polovici. Proti označenému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom z 26. januára 2011, ktorým rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta, že krajský súd napadnutým rozsudkom mu *„odňal vlastnícke právo k prístavbe, ako súčasť rodinného domu, čím došlo k zásahu do jeho základného práva na ochranu majetku, ktorý nadobudol v súlade s platným právnym poriadkom“*, a to v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu. Podľa názoru sťažovateľa *„odvolací súd nesprávne právne vec posúdil a vôbec sa nevysporiadal s množstvami dôkazov, ktoré boli vykonané v priebehu súdneho konania a jednoznačne potvrdzujú, že vybudovaná prístavba k pôvodnému rodinnému domu sa stala jeho súčasťou a nie je možné ju od neho oddeliť bez toho, aby došlo k znehodnoteniu hlavnej veci“*. Sťažovateľ je toho názoru, že *„porušovateľ rozhodol vo veci bez toho, že by svoje skutkové zistenia a právne závery riadne zdôvodnil. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nepresvedčivé a popiera základné princípy spravodlivého procesu, ktorého výsledkom je predvídateľné rozhodnutie pre účastníkov konania.“*

Sťažovateľ na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na ochranu vlastníckeho práva, vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, z čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a z čl. 1 Protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v znení protokolu č. 11, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.01.2011, č.k. 17Co/122/2010-526, porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26.01.2011, č.k. 17Co/122/2010-526, a rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25.03.2010, č.k.

14C/112/2007-476, sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Sťažovateľ navrhol ako ďalšiu možnosť vydať nález uvedeného znenia bez zrušenia rozsudku okresného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo

slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ navrhol vydať nález jednak v širšom rozsahu, v ktorom navrhuje ústavnému súdu popri vyslovení porušenia jeho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu zrušiť tento rozsudok a jemu predchádzajúci rozsudok okresného súdu a v „alternatívnom petite“ sťažovateľ vypustil návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu. Ústavný súd akceptujúc „širší“ petit ustálil predmet konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia s tým, že v druhom prípade nejde o skutočnú alternatívu (sťažovateľ nenavrhol vysloviť porušenie jeho označených práv rozsudkom okresného súdu) a k zrušeniu rozhodnutia pristupuje ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy obligatórne vždy, ak vyhovie sťažnosti.

Sťažovateľ svojím návrhom žiadal, aby ústavný súd v súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu vyslovil (iba) porušenie práv materiálnej povahy, a to základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Podstatou námietok sťažovateľa je nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu, ktorým rozhodol o vlastníckom práve žalobcu k stavbe, čím boli podľa jeho názoru porušené jeho označené práva.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a obsahovo identického čl. 11 ods. listiny každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Ústavný súd k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 70/08, III. ÚS 224/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplývalo z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení označených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Zo strany sťažovateľa však nebolo namietané porušenie ústavnoprosných princíпов vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. práv spojených so spravodlivým súdnym procesom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (nevyplýva to z petitu sťažnosti, ale ani jednoznačne z odôvodnenia sťažnosti), a preto nie je možné uvažovať o prípadnom porušení označených práv sťažovateľa hmotnoprosného charakteru.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v medziach predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal aj obsah napadnutého rozsudku krajského súdu a nad rámec už uvedených dôvodov konštatuje, že toto rozhodnutie už prima facie nenesie znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, nie je v nesúlade s platnou právnou úpravou ani nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok. Ústavný súd v takýchto prípadoch (ak sa neopomenie namietanie porušenia základného práva na súdnu ochranu alebo práva na spravodlivý proces) nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo pre neho nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s porušením označených práv, ktoré nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc (podobne II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95).

Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľa, že krajský súd vznik vlastníckeho práva k tzv. prístavbe (ktorá však je podľa názoru krajského súdu na základe vykonaného dokazovania oddeliteľná bez toho, že by sa tým hlavná vec znehodnotila) odôvodnil tvrdeniami, ktoré nevysvetlil a ničím nepodložil. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na výsledky nariadeného znaleckého dokazovania znalcom z odboru stavebníctva Ing. I. Č., ktoré *„malo byť (technickým) podkladom pre posúdenie právnej otázky, či stavba realizovaná žalobcom je samostatnou stavbou alebo sa stala súčasťou pôvodného rodinného domu...“*. Krajský súd ďalej konštatoval, že *„odborné vyjadrenie Ing. M. J. nie je v rozpore so znaleckým posudkom Ing. I. Č. Ing. M. J. posudzoval prístavbu k pôvodnému rodinnému domu čiste z technického hľadiska podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Pre posúdenie, či určitá stavba (vec) sa stala súčasťou inej stavby (hlavnej veci) sú dôležité iné okolnosti vymedzené v §-e 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec (vec hlavná) znehodnotila. Oddelením prístavby k pôvodnému rodinnému domu súpisného č. 2365 sa pôvodná stavba nijakým spôsobom neznehodnotí. Vyjadrenie znalca*

Ing. I. Č., že vybudovaním prístavby nebolo zasiahnuté do nosného systému pôvodného rodinného domu, že každá zo stavieb môže existovať samostatne a prepája ich len podkrovná časť, chápe aj odvolací súd tak, že pôvodný rodinný dom a prístavba sú dve samostatné stavby. Spoločný múr ani prepojenie strechy na prístavbe a pôvodnej stavbe nemôže byť prekážkou vyhodnotenia prístavby ako samostatnej veci v občianskoprávnom zmysle, keď za samostatnú vec, predmet občianskoprávnych vzťahov sa považujú aj rodinné domy vybudované v radovej zástavbe alebo tzv. skupinové garáže v radovej zástavbe na sebe stavebne tesne nadväzujúce. Zodpovedanie otázky, či prístavba sa stala súčasťou pôvodného rodinného domu alebo nie, bolo základom pre posúdenie, kto je vlastníkom novo zhotovenej stavby (prístavby).“. Vzhľadom na nespornú otázku, kto zhotovil tzv. prístavbu (žalobca s manželkou, pozn.), všeobecný súd potom dospel k záveru, že žalobca spolu s manželkou nadobudli vlastnícke právo k tejto tzv. prístavbe. Takéto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu podľa názoru ústavného súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe na jeho výrok, nie je v nesúlade s platnou právnou úpravou ani nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, preto ústavný súd by za predpokladu namietania porušenia ústavnoprocených princípov vyplývajúcich z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. práv spojených so spravodlivým súdnym procesom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj tak bol dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, a teda ani k porušeniu označených práv sťažovateľa. Na základe uvedenej úvahy by ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti sťažovateľa aj v prípade, ak by namietal porušenie svojich práv v naznačenom rozsahu a odmietol by ju z rovnakého dôvodu.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ústavný súd o ďalších nárokoch uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2011